

Nr 20.

Av herr **von Friesen**, om *sänkning av anslaget till åtgärder för civil folkberedskap.*

Under huvudrubriken: Folkbildningsåtgärder i övrigt m. m. avseende 8 huvudtiteln föreslås (sid. 408 ff 200) ett reservationsanslag för budgetåret 1942/43 av kronor 310.000. Saken gäller den på informationsstyrelsens initiativ startade s. k. civila folkberedskapen.

Anledningar torde icke saknas att med största uppmärksamhet granska utgifter av detta slag för en statsverksamhet, som visar alltför stark tendens att expandera och som säkerligen icke utan motstånd kommer att låta sig avvecklas i framtiden. Nöjaktigt specificerade uppgifter vartill anslaget skall användas saknas: man får veta att föreläsningar skola anordnas för 50.000 kronor, en studiekurs enligt brevmetoden kostar icke mindre än 150.000 kronor och därefter utlovas broschyrer, skrifter, artikeltjänst m. m. Någon som helst tvekan torde visserligen icke finnas därom att ett stärkande av vårt folks intellektuella och moraliska motståndskraft är av allra största betydelse. Men fråga är om icke detta goda resultat vinnes främst genom att en rad åtgärder vidtagas, som icke i och för sig kräva statsmedels användande. En regeringspolitik som fast och bestämt utan onödiga eftergifter åt de krigförande markerar vår vilja att värna fred och frihet torde vara det väsentligaste.

En rad författare ha utgivit skönlitterära verk, pamfletter och dylikt eller publicerat tidningsartiklar, vilka varit särskilt ägnade att stimulera i angivet syfte. Pressens hållning är också av största betydelse och detta vare sig pressen mera oreserverat slutit upp i den nationella samingen eller som frilansar i klart nationellt försvarssyfte understundom även klandrat vissa av regeringens åtgärder och vidare förstått att effektivt bryta udden av den främmande propaganda, som försöker påverka vårt folk. Även radion har numera väldiga resurser och kan genom föredrag, radiodramatik och dylikt påverka opinionen. Långt mindre effektiv är en statligt ledd propagandamaskin av typen "civil folkberedskap". Vi sakna — man frestas nästan säga dessbättre — den sorts propaganda, som blir effektiv genom vädjan till sådana primitiva instinkter som rashat och folkhat och som genom måttlöst förhärligande av egna folket skapar en ödesdiger hybris. De ansatser som göras i form av statligt inspirerade broschyrer och artiklar äro utomordentligt akningsvärda men effekten på dem man verkligen vill nå blir ringa. Jag kan icke finna det rimligt att samtidigt som man av statsfinansiella skäl vägrar en bättre motiverad anslagsökning åt den populärvetenskapliga föredragsverksamheten eller de skönlitterära författarna man utan tvekan godtar ett anslagskrav på ej mindre än 310.000

kronor för något så diffust som "civil folkberedskap". Ätminstone någon nedprutning av detta stora anslag torde vara möjlig.

Med stöd av vad jag sålunda anfört får jag hemställa,

att riksdagen till åtgärder för civil folkberedskap allenast måtte anvisa ett belopp av 250.000 kronor.

Stockholm den 16 januari 1942.

Bertil von Friesen.
